

Datum
2023-06-22

Ert datum
2023-04-28

Finansdepartementet

ESV dnr
2023-06896-2

Er beteckning
Fi2023/01509

Handläggare
Martin Nilsson Öst

Ekonomistyrningsverkets remissvar till promemorian om vissa förslag på bränsleskatteområdet inför budgetpropositionen 2024

ESV avstyrker förslaget att pausa BNP-indexeringen av bränsleskatterna. ESV lämnar synpunkter på förslaget att pausa KPI-indexeringen av bränsleskatterna. ESV lämnar synpunkter på förslaget att förlänga tidsperioden med nedsatt skatt på jordbruksdiesel. Slutligen tillstyrker ESV förslaget att ansökan om återbetalning av energi- och koldioxidskatt till jordbrukare ska göras per kalenderkvartal.

Motivering till ställningstagande

ESV avstyrkte 2015 förslaget (Fi2015/1733) att beskattningsåret 2016 införa förstärkt indexering, BNP-indexering, på drivmedelsskatterna men har inte uttalat sig när BNP-indexeringen på detta område pausats tidigare.

ESV anser att förslaget att återigen förlänga pausen av BNP-indexeringen av drivmedelsskatterna reser frågetecken om förutsägbarheten och transparensen i regelverket. Förslaget innebär att BNP-indexeringen av bränsleskatterna sammanlagt kommer att vara pausad i sex och ett halvt år (juli 2019 till december 2025).

Gällande förslaget i promemorian att pausa KPI-indexeringen av drivmedelsskatter lämnar ESV följande synpunkter. Denna del av lagstiftningen på drivmedelsområdet har över åren sett färre avsteg från huvudregeln vilket enligt ESV bidragit till att upprätthålla förutsägbarheten och transparensen på energi- och koldioxidskatteområdet. De senaste årens höga inflation gör att systemet med realvärdesäkrade energiskatter innebär stora nominella uppräknings, och därmed ökad skattebörda för hushåll och företag. ESV anser att förslaget bidrar till att ytterligare minska förutsägbarheten och transparensen för de svenska energiskatterna. Samtidigt torde en tillfällig paus i indexeringen vara ett mer träffsäkert och administrativt enklare sätt att kompensera hushållen för de höga bränslepriserna jämfört med andra tänkbara alternativ.

Vad gäller förlängning av tidsperioden för nedsatt skatt på jordbruksdiesel har ESV uttalat sig om liknande tidsbegränsade förslag 2015, 2019, 2022 och 2023.¹ ESV

¹ Fi2015/1733, Fi2019/00121/S2, Fi2022/01024, Fi2022/00535

har fortsatt inga synpunkter på det riktade stödets rimlighet, det vill säga att jordbrukare ges ett ekonomiskt stöd. Jämfört med tidigare förslag på området, vilka avser kortare perioder (sex månader), så ökar riskerna med att skattenedsättningen hamnar i otakt med marknadspriset då förslaget gör nedsättningarna större under två år. Skatterna på jordbruksdiesel har sett flertalet regeländringar under de senaste åren vilket sammantaget har bidragit till att minska förutsägbarheten och skattens effektivitet. ESV saknar på detta område en analys där den föreslagna skattenedsättningen sätts i relation till den tänkta positiva externalitet som följer av att de svenska agrara näringarna tar marknadsandelar. ESV saknar också en diskussion, givet de klimat- och samhällsnyttor det svenska jordbruket tillskrivs i promemorian, varför nedsättningen begränsas till två år.

ESV delar promemorians bedömning att kvartalsvis återbetalning av inbetalda energi- och koldioxidskatter från jordbrukare stärker deras likviditet och därigenom förbättrar deras förutsättningar att möta den rådande lågkonjunkturen.

Promemorians förslag för såväl BNP-indexering av bränsleskatter som nedsatt skatt på jordbruksdiesel innebär långa sammanhängande perioder av avvikelser från ordinarie lagstiftning. Promemoriornas förslag om pausad KPI-indexering innebär ytterligare avsteg från ett system som var tänkt att göra beskattningen av energi förutsägbara, transparenta och därigenom effektiva över tid. Sammantaget anser ESV att mängden förslag på energiskatteområdet den senaste tiden kan motivera av en bredare utvärdering av målet och syftet med den svenska drivmedelsbeskattningen. En sådan utvärdering bör också diskutera vilken tidshorisont som kan anses vara "tillfällig". Det är ESV:s ståndpunkt att tillfälliga undantag i skattelagstiftningen gör att transparensen och förutsägbarheten i skattesystemet minskar vilket i sin tur gör reglerna mindre effektiva. ESV anser att skatter på drivmedel, energi och övriga miljöändamål bör utformas på så sätt att de inte blir föremål för ständiga avvikelser.

Offentligfinansiell effekt

ESV anser att promemorian gör en rimlig bedömning av respektive förslags effekt på de offentliga finanserna.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Martin Nilsson-Öst har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Helena Kaplan, deltagit.

Datum: 2023-06-22

.....

Beslutande

Föredragande

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.